

چکیده تفسیر سوره قیامت

۱. قیام عبارت است از حرکتی که توأم با هدف باشد.
۲. کیفیت قرائت قرآن و جمع آوری آیات آن و بیان تفسیر و تأویل قرآن در طول تاریخ.
۳. حالات مختلف انسانها در زندگی قیامت و محرومیت انسانهایی که به فکر قیامت نبوده‌اند.
۴. بیان علت غائی خلقت انسان که ظهور آن از ابتدای قیامت تا انتهای آن خواهد بود.
۵. قیام‌هایی که در روی کره زمین واقع می‌شود بر سه قسم است.
۶. حرکت‌های عاری از هدف و ارزش که معمولاً از نوع لهو و لعب و بازی است، قیام نامیده نمی‌شود. چرا؟
۷. پیغمبران گذشته گرچه نسبت به سایر مردم از نظر علم و استعداد بالاتر بودند ولیکن فضیلت و صفات اخلاقی و انسانی آنها محدود بوده و نمی‌توانستند جوابگوی تمامی نیازهای مردم باشند.
۸. قیام‌های گذشته تاریخ و حکومت‌هایی که در آنها به وجود آمده است، محدود به چهار حد یا چهار مرز است. (کیفی - کمی - زمانی - مکانی)
۹. قوانین و مقررات هر مملکتی شاید به میزان صدی ده و یا کمتر، انسانها را وابسته به خود می‌کند و بر بقیه حالات و احتیاجات مردم حاکمیت ندارد.
۱۰. قیامی که در کتب آسمانی قیامت نامیده شده است چه قیامی است؟
۱۱. بیان کیفیت زنده شدن انسانها در قیامت.
۱۲. تنها راه سعادت و خوشبختی، تسلیم و تفویض کامل است.
۱۳. اختلاف بین انسانها در چیست؟ مشخصات و خاطرات در کجای وجود آنها ثبت است؟
۱۴. خداوند روز قیامت انسان را با تمام مشخصات نوع اول و نوع دوم در صفحه وجود ظاهر می‌سازد!
۱۵. چگونه نفس انسانی حوادث و عوارض و صادرات و واردات وجود خود را در خود ثبت و ضبط می‌کند؟
۱۶. نوار نفس انسانها از چه جنسی و با چه کیفیتی است که میلیون‌ها قول و فعل یا عکس و صدا را در خود ثبت می‌کند بدون این که صورتها و خطوط تازه، صورتها و خطوط گذشته را محو کند؟
۱۷. مرکز تمامی اجزاء و اعضاء را از این جهت نفس می‌نامند که مرکز بسیار ارزشمند و نفیس بدن و یا مرکز معلومات و افکار است و از این جهت قلب می‌نامند که مرکز پیدایش انقلابها و دگرگونی‌های وجود انسان است.
۱۸. هسته مرکزی بنام نفس در کجای وجود انسان قرار دارد؟
۱۹. خداوند متعال انسان را طرف خطاب قرار می‌دهد و می‌گوید: شما را از خاک و گل آفریدم. طرف خطاب نفس انسان است.

۲۰. اثبات این موضوع که نفس به جهت تأثیرپذیری، دارای جنسیت مادی است ولیکن عقل و شعور و حیات که بر آن عارض می شود از نوع مجردات است.
۲۱. ماهیت معلومات انسان، صورت‌ها و خاطرات است یا تأثر از آنها؟
۲۲. تعریف سه مفهوم مؤثر، اثر و تأثر.
۲۳. معلومات انسان تأثراتی است که از حوادث و حقایق عالم درک می‌کند.
۲۴. چگونه تاثرات از مجردات هستند و تراکم و تراحم بین آنها وجود ندارد؟
۲۵. اگر بنا باشد روز قیامت هرکسی با موادی که در تن او موجود بوده زنده شود، دو نفر انسان یا حیوان که یکی از آنها خوراک دیگری شده است، چگونه با یک بدن و یا بدن یک نفره، دو نفر را زنده می‌کند؟
۲۶. موجودیت من و شما همین تجربه‌ها و معلومات است که از نوع مجردات است.
۲۷. بیان آیات و علائم قیامت.
۲۸. بیان دلایلی در ردّ قبول ظواهر قرآن به عنوان علائم قیامت.
۲۹. انسان از تولد تا مرگ دوره می‌بیند که چگونه و چطور زندگی کند و با چه عامل و وسیله‌ای بتواند مشکلات زندگی خود را برطرف کند.
۳۰. گرچه انسان در مسیر زندگی و حرکت به پیری و فرسودگی می‌رسد و از نظر مزاجی کهنه می‌شود لیکن از نظر علم و دانش و تجربه و عقل و معرفت رو به جوانی می‌رود.
۳۱. انسان‌های گذشته در سه مرکز، ثابت و پایدارند.
۳۲. لوح محفوظ که قرآن در آن ثابت است، سینه انسان‌های موجود در حال و آینده و مخصوصاً انسان‌های کامل مانند ائمه اطهار (ع) است.
۳۳. در وصف قرآن گفته‌اند "ظاهره انیق و باطنه عمیق" یعنی ظاهر قرآن خیلی زیبا و باطن آن بسیار ژرف و عمیق است.
۳۴. معانی بسیاری از آیات قرآن را بایستی در کتاب دوم که باطن طبیعت و یا ماوراء آن است، جستجو کنیم.
۳۵. همه جا علائم قیامت از نوع علائم انسانی است که تأویل قرآن است نه از نوع علائم طبیعی که تفسیر قرآن و معانی ظاهری آن است.
۳۶. قیامت روز ظهور تأویل قرآن است یعنی روزگاری که انسانیت انسانها به رسمیت شناخته شود.
۳۷. هدف ائمه اطهار (ع) در این قیام و قعودها شناسائی حق و اهل حق بوده است.
۳۸. اثبات این که خسوف و کسوف طبیعت نمی‌تواند از علائم قیامت محسوب شود.

۳۹. خورشید و ماهی که از علائم قیامت شناخته شده خورشید و ماه انسانی است نه خورشید و ماه طبیعت.
۴۰. در تاریکی که چراغی به دست گرفته‌اید، آیا شما چراغ را رهبری می‌کنید و آن را به خانه خود می‌برید یا چراغ شما را رهبری می‌کند و شما را به خانه خودتان می‌رساند؟
۴۱. انسان‌های معمولی و غیرمعصوم بر دو قسم قاصر و مقصر هستند.
۴۲. شرایط پیدایش حکومت جهانی امام زمان عج.
۴۳. بیان حالات روانی انسان‌ها در قیامت.
۴۴. بیان کیفیت حسابرسی و حاکمیت و محکومیت انسانها در قیامت.
۴۵. در قضاوت‌های دنیایی سه نقیصه اساسی وجود دارد که پیدایش قسط و عدالت به کیفیت واقعی را غیرممکن و بلکه محال کرده است. به همین منظور قضاوت‌های درست به عالم آخرت افتاده است.
۴۶. یتیم به کسی می‌گویند که ولی واقعی خود را از دست داده باشد!
۴۷. کیفیت نزول قرآن و قرائت آن.
۴۸. پیامبر ص قبلا آیات را دریافت نموده و حقایق آن را فهمیده است.
۴۹. نکات علمی نهفته در این آیه «لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ فَإِذَا قَرَأَهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ».
۵۰. پیغمبر اسلام ص ظرف مدت چهل سال پیش از بعثت، در شعاع تعلیم و تربیت الهی، ضمن تفکرات و مطالعاتی که داشته است، دوره خود را گذرانده و فارغ التحصیل شده است.
۵۱. آیات قرآن از نظر معانی قابل درک و قابل استفاده برای مردم بر سه قسم است.
۵۲. علت تأخیر بیان معانی قرآن از زمان نزول آنها.
۵۳. توضیح حدیث: «حدیث آل محمد صعب مستصعب لا یحتمله الا ملک مقرب او نبی مرسل او مومن امتحن الله قلبه للایمان. تحمل احادیث آل محمد (ص) برای عموم مردم مشکل است، مگر سه گروه، فرشتگان مقرب خدا و یا پیامبران مرسل و یا بنده مؤمنی که خداوند قلب او را بر ایمان امتحان کرده است».
۵۴. خداوند در آیات مربوط به تکامل جامعه بشریت در سوره فصلت می‌فرماید: ما جامعه بشریت را بر پایه پیشرفت در علوم و حقایق، به هفت طبقه تقسیم کردیم.
۵۵. بخش بزرگی از آیات قرآن کریم مربوط به معرفی ائمه اطهار (ع) است.
۵۶. حکومت‌ها از نظر کمیت و کیفیت بر سه قسم هستند.
۵۷. انسان تا به خدا اعتقاد پیدا نکند و عظمت او را درک ننماید، بازیگری بیشتر نیست!

۵۸. بیان کیفیت زندگی انسان‌ها در دوره حکومت امام زمان عج.
۵۹. چرا خداوند متعال آن چه می‌آفریند تدریجی است و آنی و فوری خلق نمی‌کند؟!
۶۰. چرا می‌گویند: امام زمان عج که بیاید دین جدید می‌آورد؟!
۶۱. زندگی ناقص و کامل، محصول علم و عمل انسانها در شعاع حکومت‌های حق و باطلی است که برای آنها به وجود می‌آید.
۶۲. دنیا یعنی زندگی نزدیک به افکار مردم، زندگی پست و حقیر و آخرت یعنی زندگی کامل و زندگی ایده‌آل و دور از افکار مردم.
۶۳. دنیا و آخرت نام دو نوع زندگی بر روی کره زمین است نه این که نام کره زمین باشد.
۶۴. زندگی آخرت به نام بهشت یا جهنم بر روی همین کره زمین ظاهر می‌گردد.
۶۵. حکومت‌هایی که در شعاع زندگی ناقص تشکیل می‌شوند بر دو قسمت هستند.
۶۶. رابطه حکومت‌ها با ملت‌ها مانند رابطه استاد و شاگرد است که گفته شده: کلم الناس علی قدر عقولهم.
۶۷. بیان خصائص روحی و جسمانی انسانها در حکومت امام زمان عج، در آیه «وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ اِلَى رَبِّهَا نَاطِرَةٌ وَ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ».
۶۸. معرفی قیافه کفار در قیامت در آیه: «تَرَاهُمْهَا قَتَرَةٌ اُولَئِكَ هُمُ الْكٰفِرَةُ الْفَجْرَةُ»
۶۹. حالات احتضار انسان.
۷۰. موجودیت انسان‌ها، معلومات آنها است.
۷۱. انسان‌های مؤمن که در خط ایمان و تقوی فعالیت کرده‌اند، ماهیت و موجودیت ایمانی پیدا کرده‌اند و انسان‌های کافر و گناهکار موجودیت کفر و گناه و ماهیت ظلم و فساد و جنایت پیدا کرده‌اند.
۷۲. وضعیت دو گروه مؤمن و کافر در آخرت.
۷۳. در آیه: «بَلِي مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَ اِحٰطَتْ بِهٖ حَٰطِيَّتُهٗ فَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خٰلِدُوْنَ»، دو کلمه احاطت و خطیئه یعنی این انسان دارای ماهیت کفر و گناه و خطا و اشتباه شده است.
۷۴. خلقت انسان، مهمل و بازیچه نیست!
۷۵. نظر مادیون و طبیعیون در مورد آفرینش.
۷۶. حرکت موجودات و مخلوقات همه جا در خط اصولی و تکاملی است.
۷۷. اصولی که از نظر مادیون و طبیعیون مجهول است و از آن خبر ندارند ثبت اعمال و افکار در وجود انسان است و این امر قابل فناء و اضمحلال نیست.
۷۸. در طبیعت نیستی و عدم ذوات، محال است، از بین رفتن‌ها همه جا فقط تغییر شکل است.

۷۹. تفاوت بین ثابت آثار با ثابت صورت‌ها.
۸۰. علم از مجردات است که کثرت و قلت و یا کمیت و کیفیت نمی‌پذیرد.
۸۱. امام باقر (ع) می‌فرماید: سه چیز اختصاص به قدرت و اراده خدا دارد که نه علم انسان آن را فرا می‌گیرد و نه قدرت انسان به آن تعلق می‌گیرد.
۸۲. اثبات این که خدا هرگز چیزی را که خلق نموده، نابود نمی‌کند.
۸۳. اگر انسان تا بی‌نهایت و در بی‌نهایت حرکات تکاملی دارد پس این فناء بعد از بقاء و یا موت بعد از حیات برای انسان و همه چیز، چه برهانی دارد؟!
۸۴. اختلاف نظر پیغمبران و دانشمندان در چگونگی حرکت آفرینش.
۸۵. حرکت جهان و انسان بدون مقصد، ممتنع و غیرعقلانی است و مقصد حرکت از مبدأ حرکت و خط حرکت بهتر و عالی‌تر است.
۸۶. خدا کجاست و چگونه می‌توانیم از وجود او در ساختار زندگی خود استفاده کنیم؟!
۸۷. چرا خداوند همه چیز را نقد و آماده از طبیعت در اختیار انسان نگذاشته؟
۸۸. زندگی دنیایی در مقدمه زندگی آخرت است و انسان بدون گذران این دوره، برای زندگی آخرت آماده نمی‌شود.
۸۹. احاطه وجود خدا بر ظاهر و باطن ذرات و موجودات عالم را احاطه قیومی می‌گویند.
۹۰. توضیح: "لایشغله شان عن شان". اشتغال به کاری خدا را از کار دیگر باز نمی‌دارد!
۹۱. پاسخ خداوند به کسانی که خیال می‌کنند انسان و زندگی او از همان ابتداء برای خرابی و نابودی خلق شده است چیست؟
۹۲. بیان حدیثی در معرفی بهشت و زیبایی‌های آن .
۹۳. انسان در جنسیت مادی و جسمانی خود سرور تمامی مادیات و جسمانیات و حیوانات و امثال آن است، حق حاکمیت بر همه آنها دارد و آنها حق امتناع از قبول این حاکمیت را ندارند. حال چگونه ممکن است این انسان به منظور مرگ و نابودی ساخته شده باشد؟!
۹۴. مولا امیرالمؤمنین (ع) در تعریف انسان می‌فرماید: "اتزعم انک جرم صغیر و فیک انطوی العالم الاکبر". یعنی تو ای انسان خیال می‌کنی همین جسم کوچک هستی با این که آنقدر بزرگی که تمام آفرینش در وجود تو قرار گرفته و تو از کل آفرینش بالاتری!

۹۵. فرمایش مشهور مولای متقیان است که به حارث همدانی می‌فرماید: "یا حارث همدان من یمت یرنی" یعنی ای حارث همدانی هر کسی از این عالم خارج می‌شود تحویل من است. من او را می‌بینم و او مرا می‌بیند!
۹۶. خداوند می‌فرماید ای انسان تو را به خود وا نمی‌گذارم بلکه تو را به عالمی دیگر می‌برم تا چنان شوی که من می‌خواهم نه آنچنان که خود بخواهی.
۹۷. بیان هدف خداوند متعال از خلقت عالم و آدم.
۹۸. زندگی هر انسانی به سه رقم نعمت، علم و ثروت و قدرت مجهز است.
۹۹. آیا وضعیت موجود در زندگی دنیا به کیفیتی که در گذشته‌ها بوده و یا الان هست و یا خواهد شد، مطلوب خداوند متعال است؟
۱۰۰. روی چه حسابی خداوند می‌فرماید: مردم زندگی آخرت را خیلی دور می‌بینند و ما آن را خیلی نزدیک می‌بینیم!؟
۱۰۱. چه عواملی زندگی دنیایی را بر هم می‌زند و زندگی آخرتی به وجود می‌آورد؟
۱۰۲. اثبات این که چگونه در وضعیت موجود و با علل و عوامل طبیعت و بدون احتیاج به خرابی و نابودی آن، زندگی بهشتی پیدا می‌شود؟
۱۰۳. تنها مکتبی که عقیده به تفسیر و تأویل قرآن و یا ظاهر و باطن آن دارد مکتب شیعیان و پیروان اهل بیت پیغمبر(ص) است.
۱۰۴. در بعضی روایات گفته‌اند قرآن تا هفت بطن معنا دارد که بطون آخر آن مخصوص اولیاء خدا و راسخون در علم است.
۱۰۵. حدیث ثقلین یعنی کل بشریت از ابتدا تا انتها، عالم باشند یا جاهل، تا ابد شاگردان مکتب این دو یادگار، که قرآن و ائمه اطهار(ع) است، هستند.
۱۰۶. جنگ‌های سه‌گانه امیرالمؤمنین (ع) و نیز نهضت عاشورای امام حسین ع برای پیدایش مفهوم تأویل قرآن است.
۱۰۷. تأویل قرآن، معانی انسانی قرآن است. همان طور که تفسیر قرآن معانی طبیعی و ظاهری قرآن است.
۱۰۸. دین کسانی که فقط به جلد قرآن و ظواهر اسلام معتقد شده‌اند و زعامت امام معصوم (ع) را قبول نکرده‌اند، قابل قبول نیست.
۱۰۹. اگر تمام آیاتی که به قیامت ارتباط پیدا می‌کنند از نظر معانی دوم که تأویل قرآن است، مورد توجه قرار گیرد خواهیم دید که قیامت بسیار نزدیک است، گویی پشت دروازه زندگی دنیا قرار گرفته است.

۱۱۰. تفسیر و تأویل رمی شیاطین بوسیله ستارگان در سوره صافات.
۱۱۱. خدا می‌فرماید: «أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ». چگونه خدا بین انسان و قلب انسان حائل می‌شود.
۱۱۲. بیان آیات و روایات مربوط به شیطان و شیطنت گرچه در ظاهر بسیار ساده است ولیکن در محتوا بسیار عمیق و سؤال برانگیز است.
۱۱۳. اثبات و حکمت مهلتی که خدا به شیطان تا روز قیامت می‌دهد.
۱۱۴. انسان موجودی است مرکب از دو اقتضا: مزاجی و مادی، روحی و الهی.
۱۱۵. چگونه گاهی دین خدا غارت می‌شود و انسان‌هایی که بایستی مسلح به دین و مکتب خدا باشند، خلع سلاح می‌شوند؟
۱۱۶. سرقت اصول و فروع زنده دین خدا و اختلاس آن مسائل فرهنگی، بزرگ‌ترین سرقت‌ها و بدعت‌ها بوده است!
۱۱۷. تدبیر و سیاست پیغمبر اسلام (ص) برای حفظ دین از دستبرد شیاطین چه بوده است؟
۱۱۸. علت این که پیامبر ص صریح نمی‌گفتند که مسلمانی فقط در این است که از اصل امامت پیروی کنید و الا کافرید، چیست؟
۱۱۹. پاسخ امیرالمؤمنین به یهودی که پرسید شما مسلمانان با ما یهودیان چه فرقی دارید.
۱۲۰. شیاطین و کفار نمی‌توانند با هجوم فرهنگی خود اصول تعلیمات اسلام را از بین ببرند و چنان خط اسلام را کور کنند که آیندگان نتوانند به دین خدا هدایت شوند.
۱۲۱. با چه عواملی می‌توان انسانها را از حاکمیت جهل و جهال نجات داد و آنها را به مدینه فاضله الهی و شهر بهشت هدایت کرد؟
۱۲۲. بیان داستان زنی که خدمت حضرت زهرا (س) رسید و مسئله‌ای را از آن حضرت سؤال کرد. ضمن بیان اهمیت صبر بر تعلیم دادن، و ارزش تعلیم و تعلّم در اسلام.
۱۲۳. حضرت زهرا س: یتیمان ما دوستان آل محمد (ص) هستند که در فطرت خودشان خدا و اولیاء خدا را دوست دارند ولیکن در اثر جهل و نادانی، زیر سلطه سلطه‌گران و غاصبان حقوق واقع شده‌اند.
۱۲۴. اگر حجت خدا بر روی زمین نباشد و یا مکتب هدایت و مظاهر آن نباشد، زمین اهل خود را فرو می‌برد و خلقت عالم و آدم بیهوده می‌شود و در نتیجه ارزش خود را از دست می‌دهد.
۱۲۵. کوه‌ها در تأویل قرآن، ابر قدرت‌ها هستند که وقتی زمانشان به آخر برسد، فرصت و قدرتی برای آنها باقی نمی‌ماند.
۱۲۶. زلزله الارض یعنی زندگی تمام بشریت متزلزل می‌شود تا زندگی مردم به بن بست برسد.

۱۲۷. تأویل خسوف و کسوف در قرآن، گرفتگی چهره دین و امامت و یا سپری شدن دوران علم و حکمت قرآن در افکار بشر است.

۱۲۸. تأویل تعطیلی شترانی که ده ماهه آبستند (وَ إِذَا الْعِشَاءُ عُطِّلَتْ - تکویر)، کنایه از تعطیلی نسل است.

۱۲۹. خدا در سوره یس می‌فرماید: «إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهُونَ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأُرَائِكِ مُتَكِيُونَ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَ لَهُمْ مَا يَدَّعُونَ». یعنی کار و شغل اهل بهشت در همه حالات و ساعات، خوشگذرانی و بهره برداری کمی و کیفی از نعمت های خداوند متعال است.

۱۳۰. مولا ع: اگر انسان در حال امیدواری به موفقیت بمیرد بهتر از این است که در حال یأس و نومیدی زندگی کند.